

Vzdělávací program školní družiny

při ZŠ Praha 3

Havlíčkovo náměstí 10/300

Vzdělávací program školní družiny navazuje na vzdělávací program školy a vychází z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2, odst. Školského zákona.

Materiální podmínky

Prostory ŠD se nacházejí ve 4. patře školy a jsou částečně společné s prostorami, které v dopoledních hodinách využívá přípravný ročník. Školní družina je rozdělena na část odpočivnou, kde mají děti k dispozici odpočinkový koutek s kobercem, televizí, kde mohou relaxovat. Část herní je také vybavena kobercem, stavebnicemi, stolním tenisem, fotbalem, hokejem. Část se stolky je určena jak k přípravě do školy (psaní domácích úkolů, doučování podle potřeby), tak ke stolním hrám a ostatním společným činnostem. Děti mají možnost rozvíjet svou tvořivost pomocí dřevěných stavebnic, LEGA apod. K pohybovým aktivitám se využívá malé školní hřiště s umělým povrchem na dvorku školy a blízký vrch Svatého kříže, kde jsou travnaté plochy, přírodní hřiště a dětské prolézačky. K dispozici je rovněž počítačová učebna, kde je zaveden internet.

Charakteristika dětí

Program školní družiny je koncipován pro děti ve věku 5 – 12 let z lokality dolního Žižkova, pro kterou je dlouhodobě charakteristická kulturní i sociální pestrost jejich obyvatel. Většina žáků pochází ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Tato skutečnost klade velké nároky na promyšlení programu a činností pro děti. Potřebují jak přípravu na vyučování, tak upevňování sociálních a hygienických návyků, současně také návod na smysluplné trávení volného času a seznamování s kulturními hodnotami blízkého okolí i hlavního města.

CÍLE ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

Vzdělávací program školní družiny je koncipován tak, aby směřoval k následujícím cílům:

- Rozvoj osobnosti člověka.
- Získání všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo).
- Pochopení a uplatňování zásad demokracie (Úmluva o právech dítěte) - každý má svá práva, ale i povinnosti.
- Utváření vědomí národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině.
- Pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů.
- Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí, jeho ochrana.
- Dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví (svého i ostatních), prevence.
- Prevence šikany a drogových závislostí.

- Probouzet v žákovi kladný přístup ke škole a ke vzdělání, rozvíjet jeho osobní přístup k získávání nových vědomostí pro jeho osobní všeobecný rozhled, podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů.
- Naučit uvědomění si vlastní práce a citu k vytvořené věci, zhodnotit svou činnost, svůj čas na práci a odpočinek, své chování a své postoje.
- Naučit žáka správným zásadám chování ke spolužákům a dospělým.

Zásady činnosti ŠD

- Při všech činnostech dbát na dodržování hygieny, bezpečnosti, pořádku a upevňování zdraví.
- Dodržovat pitný režim.
- Dodržovat zásady správného stolování, neplýtvat potravinami.

- Upevňovat zásady slušného chování, pomáhat a neubližovat mladším a slabším spolužákům, udržovat správné kolektivní vztahy mezi dětmi (bojovat proti šikaně).
- Naučit děti spolupracovat, respektovat jeden druhého, vzájemně si pomáhat.
- Vést děti k ohleduplnosti a úctě ke starým lidem a tělesně postiženým.

- Vypěstovat u žáků návyky hygienické, samoobslužné (při převlékání, svačině, úklidu hraček) a naučit žáky pracovat samostatně.
- Rozvíjet sociální dovednosti - uplatnění svého názoru, spolupráce ve dvojicích a skupině, emocionální zvládnutí výhry i prohry, tolerance k ostatním.
- Rozvíjet komunikativní dovednosti – úcta, zdavení, poděkování, prosba...

- Využívat volného času žáků s ohledem na jejich zájmy a individuální potřeby (relaxace, zábava).
- Rozvíjet osobnost dětí v nejrůznějších zájmových činnostech navazujících na výuku ve škole (HV, VV, TV, PV, přírodovědná činnost).

- Spolupracovat s rodiči.
- Spolupracovat s třídními učiteli.

Klíčové kompetence

Aktivity dětí ve školní družině jsou vybírány a usměrňovány tak, aby pomáhaly k rozvoji kompetencí:

KOMPETENCE K UČENÍ

Učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení. Vyhledává a třídí informace pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

Všimá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problémů nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje. Rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách. Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

Ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, formuluje myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje kultivovaně a bez ostychu s vrstevníky i dospělými. Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními.

SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE

Samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi. Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samotný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE

Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní a společenské), dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých. Chápe základní principy, na nichž spočívají společenské normy, rozhoduje se zodpovědně podle dané situace.

KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

Orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

ODPOČINKOVÉ, REKREAČNÍ A ZÁJMOVÉ ČINNOSTI

ZÁJMOVÁ ČINNOST HUDEBNÍ

- zpěv písní / téma podle roč. období /
- rytmická říkadla
- vyjádření změn (dynamika, tempo, rytmus)
- pěvecké soutěže
- tanečky, hry, soutěže
- rytmická a pohybová cvičení
- poslech skladeb a zpěv s CD
- využití rytmických nástrojů
- sólový zpěv (nebát se vystoupit před ostatními)
- hudební hádanky
- sluchové hry
- poznávání hudebních nástrojů

ZÁJMOVÁ ČINNOST PRACOVNÍ

- práce s plastelínou (vl. fantazie, předloha)
- práce s papírem (lepení, stříhání, skládání)
- práce s textilií (šití, lepení, stříhání)
- práce s přírodním materiálem (žaludy, kaštany, kůra, plody, semena, šišky)
- péče o květiny, úklid odpadků na dvorku
- dárečky k svátkům
- práce se stavebnicemi podle předlohy, vlastní fantazie (lego, puzzle)
- tvoření v písku
- základy šití, vyšívání
- činnost prováděná formou soutěže (zapínání knoflíků, vázání tkaniček, navlékání korálků)
- dekorační prostřihovánky na okno
- prostorové výrobky
- výzdoba chodby a ŠD

ZÁJMOVÁ ČINNOST LITERÁRNÍ A JAZYKOVÁ

- předčítání, vyprávění, recitace dětské literatury
- četba na pokračování
- spolupráce se školní knihovnou
- poslech pohádek i jiných žánrů z videa, televize, magnetofonu či CD
- využití encyklopedií a časopisů
- volná improvizace, dramatizace písní
- zařazování jazykových her, hlavolamů, soutěží
- básničky, říkadla, hádanky
- vlastní četba dětí (knihy ze školní knihovny, dětské časopisy)
- seznamovací hry (vytváření kladných vztahů mezi dětmi)

ZÁJMOVÁ ČINNOST VÝTVARNÁ

- rozvoj estetického citění dětí, motoriky, barevného citění
- témata zvolená podle roč. období, tradic a svátků
- malba (temperové barvy, vodové barvy)
- kresba (tužkou, pastelkami, voskovým pastelem, tuší, křídou na tabuli, chodník, do písku)
- kresba, malba na různě velký formát
- rytí do voskového podkladu
- kreslení podle předlohy, námětu, paměti
- volné kreslení a malování (fantazie žáků)
- zapouštění barev do klovatiny
- míchání barev
- koláže
- výzdoba ŠD

ZÁJMOVÁ ČINNOST TĚLOVÝCHOVNÁ – REKREAČNÍ

- hry a spontánní činnosti
- vycházky v okolí školy
- pobyt na školním dvorku (soutěže a závody v družstvech)
- rozvíčky, zdravotní cviky
- hry ve třídě (soutěže, obratnost, rychlost, síla, vytrvalost)
- cvičení na žíněnce
- překážkové běhy v přírodě
- honičky
- míčové hry (vybíjená, kopaná, házení na koš)
- pohybové hry, kolektivní hry (podle zájmu dětí)
- seznámení se základními povely
- využití: průlezký, obruče, kruhy, lana, míče,
- švihadla (podbíhání, přetahování, přeskoky snožmo, střídnonož)
- hry na sněhu, koulování, sáňkování, stavba sněhuláků, opevnění a pod.

ZÁJMOVÁ ČINNOST SPOLEČENSKY PROSPĚŠNÁ

- seznámení se školní družinou, s hračkami, se školní jídelnou
- slušné chování ve škole, ŠD
- zdravení, oslovování, ochota pomoci, klidné jednání
- vzájemné respektování, multikulturní výchova, prevence šikany
- čistota, úklid hraček, knih, pomůcek (naučit děti určitým povinnostem)
- upevňování kamarádství a přátelství v kolektivu
- vést děti k hygienickým návykům, pořádku, úklidu svých věcí
- předvánoční a prázdninový úklid stavebnic a her

ZÁJMŮVÁ ČINNOST PŘÍRODOVĚDNÁ

- vést děti k ochraně životního prostředí – jaká nebezpečí nám hrozí v přírodě
- péče o květiny ve škole a ŠD
- jarní, podzimní a zimní vycházky do přírody
- pozorování podzimních barev, změn v přírodě, květin, stromů v lese
- přírodovědné hry a soutěže
- pozorování živé přírody v okolí školy
- poznávání přírody (druhů ovoce, stromů, zvířete)
- sběr přírodnin
- ekologie – třídění odpadu

ODPOČINKOVÁ ČINNOST

- polední klid
- relaxace na koberci
- poslech relaxační hudby, relaxační cvičení
- četba pohádek na pokračování, vyprávění
- poslech pohádek, písniček, videa, DVD
- rozhovory s dětmi, vyprávění na aktuální téma
- klidové hry (podle přání dětí)
- kresba na volné téma, omalovánky
- samostatné činnosti
- hraní společenských a stolních her
- hry na PC
- vypracovávání domácích úkolů dle pokynů třídních učitelů
- zábavné procvičování učiva formou didaktických her

Přehled státních svátků a významných dnů, důležitých pro besedy a rozvoj vědomostí žáků

22. září	Den bez aut
28. září	Den české státnosti (sv. Václav)
1. říjen	Den seniorů
4. říjen	Den zvířat
20. říjen	Den stromů
28. říjen	Den vzniku samostatného Československa (T. G. Masaryk)
2. listopad	Památka zesnulých
17. listopad	Den boje za svobodu a demokracii (1989 sametová revoluce)
3. prosinec	Mezinárodní den osob s postižením
10. prosinec	Den lidských práv
24. prosinec	Štědrý den
25.,26. prosinec	Vánoce
1. leden	Nový rok
	Den obnovy samostatného českého státu (1993 odloučení Slovenska)
17. leden	Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinů proti lidskosti
21. únor	Mezinárodní den mateřského jazyka
22. březen	Světový den vody
březen – duben	Velikonoce
28. březen	Den učitelů
7. duben	Světový den zdraví
21. duben	Den Země
1. květen	Svátek práce
2. květnová neděle	Den matek
8. květen	Den vítězství (osvobození ČR, konec 2. světové války v ČR)
31. květen	Den bez tabáku
1. červen	Den dětí